

TÜZI FECSKENDŐK ÉS SZIVATTYÚK ALLANDÓ TÁRLATA.

GEITTNER ÉS RAUSCH

SZIVATTYÚ-GYÁRA

Budapesten, vaczi-körút 21 (57) az Ipar-udvarban

a legpontosabban s jutányosan szállít,
nemkülönböztetve mérsékelt díjzárás és az érték letétele mellett

KÖLCSÖNÖZ

VIZMENTESÍTŐ SZIVATTYÚKAT

ARVIZÉK ÉS VIZARADÁSOK ESETÉRE.

továbbá elvállalja legszáradabb szerelését és felállítását mindennemű

HÁZI, UDVARI ÉS GAZDASÁGI KÚTAKNAK,
BÁNYA-, AKNA- ÉS GYÁRI SZIVATTYÚKNAK,
MÉLY KÚTAKNAK

GÉP-, JÁRGÁNY- VAGY SÚLYKERÉK-HAJTÁSRA.

FÜRDŐK, ÜRSZÉKEK ÉS VIZELDÉK

ZUHANYOK ÉS SZÖRÖKUTAK.

ÉPÍTŐ-, GANÉJLÉ- ÉS KORFORGÓ- (Centrifugál) SZIVATTYÚK.

TÜZI, KERTI STB. FECSKENDŐK.

TOMLÓK, CSÓVEK ÉS MINDENEMŰ SZIVATTYÚ-ALKATRÉSZEK.

EZER KILÓNBOZÓ RENDSZERŰ SZIVATTYÚ VALÁSTÁSA KÉSZEN ÁLL.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárban kapható:

Magyar birodalom

STATISZTIKAI KÉZIKÖNYVE

folytonos tekintettel

Ausztriára.

Irtá

Dr. KONEK SÁNDOR.

Második teljesen átdolgozott kiadás.

Ara füzve 6 forint.

Bélyeg- és illeték-szabályok.

A legnagyobb időig terjedő törvények és kormányrendeletek szerint

Átdolgozta

Dr. Mariska Vilmos.

Ara füzve 1 forint.

ARANY JÁNOS

BALLADÁI.

Fejtögté

GREGUSS ÁGOST.

Ara füzve 2 frt. — Diszkötésben 2 frt 50 kr.

Igérvények

hitel-sorsjegyekre Bécsi sorsjegyekre

csak 4 1/2 frt és bélyeg csak 2 1/2 frt és bélyeg.

Együttvéve csak **6 1/2** forint és a bélyeg.

tőnyeremény **400,000 frt** tőnyeremény.

Huzás július 1-jén.

BÉCS, Wollzeile 13. MERCUR BÉCS, Wollzeile 13.

Kiadó-hivatásának váltó-üzlete.

Ch. Cohn

Mulattatásul

a szabadon Flobert csapuskák csillószerszámhoz vagy apró sorszámmal madarakra frt 12, 14, 18, 24, 30.

töltények 1000 golyós 50 kr. nagyobb frt 1,80

sörétes frt 1,50 nagyobb frt 2,60

Csillók: kinyitógolyóval és mozsárral frt 9. — Japán halászó botok kivonható frt 1,40—12. — Kész horgok zsinórral 15 kr. 2 frt; mesterséges rovarok és legyek 1 dta. kr. 80. — Kullák bábit keményfából 2,50. — Lignum sanctum golyók frt 1,50—3,30

— Angol eróval jütél frt 18 korika jütél dta. frt 2,40. — Gumi topalát minden nagyságban — Uj lezáró papír, veszőlelem nélküli gyermekjáték gombórral papír lemez meglepő magasra röpít frt 1,20

lepke kártya 70 különböző szelvények kr. 90 frt 3,50 — Kerti szerszám készlet frt 1,50—3. — Papír léghajók kr. 75. frt 2. — Sínes papír lámpások nyári mulatságok, nappelyek kivilágításához kr. 20—70. — Madártojás szelvények frt 11. — Harmonica accordeon tremolo trombita díszes frt 7, nagyobb erős contra bassal frt 15. — Madáreszoka frt 1,25. — Torna-eszközök szabadban a gyakorlati használatához 3/4 méter hosszúságú. Másod kötéli sima frt 5,80, fonott csomókkal frt 8,50. — Kötél háló frt 3,25 Trapéz frt 8,50, Trapéz ka- rtyákkal frt 8,80, Gyermek hinta frt 13,50. — Schönbüfé teljes torna készlet utasítással frt 14,50 tornagolyók kilo kr. 30. — Állól vas botok frt 2.

Dohányzóknak vas dohány vágó gép egész szelvény készítése hajtó kerékkel magyar és török dohány vágásához frt 18. — Csomopolit csatornás strassburgi fajpapa a dohány mind végig szárazon marad frt 1, 1,30.

UJ a fedélén elöltünk frt 2,50 — Electricus gyújtószert frt 3,50. — Kész ci- garetté papíros szalagoknál 3 nagyban 100a kr. 35, készítő kr. 30. — Angol kerti fecskendő frt 10,80, 14, 17. — Fűg-ollók és kések frt 1,60—3. — Virág-harmatosító, egyszermind madár zuhany kr. 4, 4. Könyv kerti kalapok kr. 50, megrendelésnél a fejőség kéretik.

Levegőtáshoz angol díszbőr nyergék frt 15—30, kantárok frt 4, 80, 8, zablák frt 1,80—3,50, izaszó frt 2,70—5, mosható fehér izaszó frt 4,50, kengyelvas-szíjak frt 2,50—3,80, kengyel vasak frt 1,60—2,50 — terhelő frt 2,40—3, ködél terhelő frt 3,30. — Kötőfék szíjából és gurtuliból frt 2,50, sor- kanyitól frt 1, szíjjal felszereltől a szarkánytól frt 2. — Rincszoros bőr igen tartós lenyolító szar frt 70—2,50. — Ágyrázó szar frt 3,75—10, lövésítő szar készíti kr. 90, gumiláb-mentő frt 2,25, szarvabőr és lécszoros kecsi és szer- szám mosásához frt 1—3.

GUMI stb. francia cikkek személyes oltalomra beteg ápoláshoz allóval fecskendő frt 3,75—5, anyaméh fecskendő frt 1,75, 3,50—5, ércz al- lóval fecskendő rugóval frt 3,50.

Anyák figyelmébe ajánlom a párizsi emelkedő gyermek szoptató tüőket; az alkak egyszerűn nyomasztó a táplálék-szükségletet frt 50. — Ágybédél gyermeknek és beteggyasoknak kr. 60, 80, 1,20—3. — Gyermek kocsi barna és világos kosár ernyővel frt 10,80, 12,50, 14.

A jelenleg oly ócsa postal fuvarbér (5 kilóig bár) vá- 33 kr.) lehetővé teszi a kívánt tárgyakat gyorsan és csekély köl- tséggel megszerezhetni. Meg nem felelő tárgyakat készséggel vissza- veszek, próbamegrendeléshez képes árjegyzéket mellékel.

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, Doro-tya- utca 1. s. szám.

gleichenbergi ásványvizek

friss töltésben kaphatók

ÉDESKUTY L.

magyar kir. udvari ásványvíz-szállító főraktárában.

Gleichenbergben (vasúti állomás Feldbach) az idény kezdete május 1-seje.

Lakásra megrendeléseket a fürdő-igazgatóság ingyen eszközöl.

5276

TELJES

FRANCZIA ÉS MAGYAR SZÓTÁR

Irtá

MÁRTONFFY FRIGYES.

ELSŐ KÖTET: francia-magyar rész.

Ara füzve 4 frt.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárban kapható:

Cs. és kir. szabadalm. a maga nevében egyetlen hatáson

patkány- és egér-irtó szer.

Egy bádog-doboz ára 1 frt 6 doboz 5 frt o. é. Valddi per- zsiál, minden

rovart irtó por.

Közvetlen szál- tímánya, vegyileg tisztá növénykészt- mény, csupán válo- gatott, jóállás mel- lett biztosan ható al- katrészekből összeállt, telje- sen mérgeztől, mint a polos- kák, bolhák, moha, házi tá- csók, svábbogár, hangyák stb.-ket felülmúlhatlanul irtó szer egyenként elismerve, dobo- zokban, minden doboz egy szórókészülékkel ellátva, 1 frt és 55 kr.- javál.

Speciali- tán, kitű- nően biztos és gyöke- resen ható

svábbogár (leimchen) irtó por.

1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kr. é.

Teljesen mérge- nélküli, gyors és biztos hatású

oroszhogár (csótány-bogár) irtó por, dobozok- ban (külön szóró- készülékkel ellát- va), 1 frt dobozok 1 frt és kisebb 55 tr. o. é.

Teljesen mérgezm- tes, biztos és gyöke- res hatású

molyokat és hangyákat irtó por.

E por nemesen megvő a moly- és hangya-kirágások ellen, ha- nem még biztosan és gyö- keresen ki is irtja a rova- rokat, ha az butorok, sző- nyvek, téllruhák, gyap- juk minék, szilcsanak, ko- csiba stb. hintetik. Dobo- zokban o. é. 1 frt 55 kr. és 30 kr.-javál.

Cs. és kir. szab. gyökereken ható

poloska-irtó szer,

1 útorok számára. Egy nagy üveg 50 kr. 6 üveg 2 frt 55 kr. 1 kis üveg 30 kr. 6 üveg 1 frt 53 kr. o. é.

Felülmúlhatlan hatású

poloska-irtó szesz

falazat számára Festésnél, me- szelésnél vagy falak mázolásá- nál a festékbe, mészbe vagy vakolatba keverésre alkalmas.

Egy pintes üveg ára 1 frt, 6 pintes üveg 5 frt. 1 pintes üveg légszoros egy középnagyságu szoborra.

Elpusztíthat- lan mézga- fujtatók, ma- lyok segélyé- vel a rovar-, moly- vagy

oroszhogár-por egyformán szét- szórható, és a legkisebb hasa- dékokba belövelhető. Egy da- rab ára 50 kr. o. é.

Számos megrendelést vár:

REISS B., 5023 magy. kir. szabad. vegyszerek gyára Budapest, Király-utca 47. l. em.

Fiókraktár: 5273

Thauer József urnál Pesten, három korona-utca 9

szvábbogár (leimchen) irtó por.

1 csomag ára 50 kr. 6 csomag 2 frt 55 kr. é.

Teljesen mérge- nélküli, gyors és biztos hatású

oroszhogár (csótány-bogár) irtó por, dobozok- ban (külön szóró- készülékkel ellát- va), 1 frt dobozok 1 frt és kisebb 55 tr. o. é.

Teljesen mérgezm- tes, biztos és gyöke- res hatású

molyokat és hangyákat irtó por.

E por nemesen megvő a moly- és hangya-kirágások ellen, ha- nem még biztosan és gyö- keresen ki is irtja a rova- rokat, ha az butorok, sző- nyvek, téllruhák, gyap- juk minék, szilcsanak, ko- csiba stb. hintetik. Dobo- zokban o. é. 1 frt 55 kr. és 30 kr.-javál.

Cs. és kir. szab. gyökereken ható

poloska-irtó szer,

1 útorok számára. Egy nagy üveg 50 kr. 6 üveg 2 frt 55 kr. 1 kis üveg 30 kr. 6 üveg 1 frt 53 kr. o. é.

Felülmúlhatlan hatású

poloska-irtó szesz

falazat számára Festésnél, me- szelésnél vagy falak mázolásá- nál a festékbe, mészbe vagy vakolatba keverésre alkalmas.

Egy pintes üveg ára 1 frt, 6 pintes üveg 5 frt. 1 pintes üveg légszoros egy középnagyságu szoborra.

Elpusztíthat- lan mézga- fujtatók, ma- lyok segélyé- vel a rovar-, moly- vagy

VASÁRNAPI UJSÁG

Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és **POLITIKAI UJDONSÁGOK** együtt: / egész évrre ... 12 frt / félévrre ... 6 + Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG**: / egész évrre ... 8 frt / félévrre ... 4 + Csupán a **POLITIKAI UJDONSÁGOK**: / egész évrre ... 6 frt / félévrre ... 3 +

26-dik szám. 1879. BUDAPEST, JUNIUS 29. XXVI. évfolyam.

AZ EÖTVÖS-EMLEK ERCSIBEN.

Hor a szöke Duna hajjai a magyar főváros alatt két ágra oszolva, nagyobb tömegüket jobb felé hajtják — a kisebbik ágat elzárta és elzsilipelte a balga emberi bölcsesség, mely a természetnél okosabbnak tartván magát, jobbra akarja azt tanítani, — s egyfelől a ráczkevi zöldszeget, másfelől a tulajdonai szőlős halmok közt hatalmasan omolnak alá: ott áll, amfiteátrum-szerű emelkedéssel a kis Ercsi, s fölötte a domb, melynek zöld fák által körített kápolnájában Eötvös aluszsa örök álmát.

A férfi, kiben a gondolkodó a költővel s az államférfi a szerető szívű emberrel oly ritka összhangban egyesült, nem született ugyan Ercsiben, de itt játszotta gyermekjátékait, — mert anyja után, a ki Lilien német bárónő volt, s ennek Anyja viszont Szapáry grófnő, az egykor Szapáry-birtok Ercsi az Eötvösöké volt akkor, — s gyermekemlékei ide kötvén, itt kívánta aludni végálmát is, mikor pedig a birtok már rég idegen kézre szállt. A kápolnában szülői porok sem várták; atyja Velenczén (Fehérmegyében), anyja Budapestben a kerepesi temetőben van eltemetve. De neki mégis az volt utolsó kívánsága. Miért? ki tudná megmondani? Talán nemes önértetében, melylyel márványszobor helyébe eszméi diadalát kívánta s jósolta magának emlékül, elgondolá, hogy a Dunáról naponként az utasok százai vetnek egy pillantást az ercsii kápolnára, mely úgy néz alá a viz tükörére, mint a Loreley a Rajnára a német mondában s a Heine költeményében, s úgy megkapja az utasok szívét s egy perczre legalább varázskörébe vonja képzeletüket... s ha naponként csak száz ember gondol is Eötvösre egy perczig, s a száz közül csak tíz elmélkedik komolyan Eötvös eszméiről, melyekért lelkesült, s művéről, melyet végrehajtott: mennyivel siettetné ez szellemi feladataink megközelítését.

Ugy van, nemes sziv, ezért akartál te az ercsii halmon porlani — hogy magas talapzatra állva, honnan messze látszik alakod, sokaknak szolgálhass példányul holtod után is.

A kápolna mellett most magas obeliszk emelkedik, intve az utast, hogy tekintsen föl oda. Lehetetlen meg nem látni s meg nem emlékezni arról, a kinek sirját jelöli. S kinek ne jutna eszébe — míg a Duna folytonos szellője örökké nevét susogja itt — hogy a legnemesebb és legmelegebb sziv porlik e halmon, sziv, melynek min-

EÖTVÖS-EMLEK ERCSIBEN.
Csanai Rezső rajza.

Kairo.

Iszmail pasának, Egyiptom alkirályának, a gavallér reformernek országa a bukás szélén áll; anyagilag, erkölcsileg tönkre van téve. Ura, a „fényesen“ uralkodó Iszmail pasa koldusbotra juttatta; valódi „fenn az ernyő, ninesen kas“. Vannak ragyogó épületei, füstölgő gyárai, pompás olasz operája, nagyszerű nyaralói: a nép azonban az éhhalálhoz közel, véginségben, erkölcsileg megmetyekezve van; az a fény pedig, mely ragyog, csak részben van kifizetve, a hitelezők zaklatásai nem engedik az alkirályt tündéri álmokban ringatózni. Vége van; fell kell ébrednie!

E szép, e pompás, szemet kápráztató, lelket elragadó országnak legtündéribb helye: Kairo, arabul Maszr-el-kaíra (a győzedelmes). A Nil és puszták királynéja nevet is viselő Kairo fekvése oly tündéres, milyennel (Konstantinápolyt kivéve) a világnak egyetlen városa sem dicsekedhetik. A ki e várost a citadella, vagy a Mokattam hegységnek fölmagasló csúcsáról napfölkeltkor látta, annak e kép soha ki nem mosódik emlékéből. A karsu minaretek és azok erkélyei legelőször kezdenek pirosítani a nap bibejében, míg a házak végtelen tömegét még kékes fellegek borítják. Azután a magasan fekvő khalifa-sirok bontakoznak ki iv, turbán- és dinnye-alaku kupoláikkal és kufikus iratu, mér-

JAKUB KHÁN.

tani és növény-alakoktól kölcsönzött dombor díszítvényeikkel. A közelben feltűnő Cheops és Chephren piramisok bengali fényben usznak ezalatt, mintha pástortűz égne hegyök tetején; a ködfelhő-tömegből lassan-lassan, mint a varázspálca ütésére egymásután százával tűnnek fel a dsámik, mecsetek és kutak kupolái, melyek meseszerű varázssal bájolvák el szemünket. A város élénkülni kezd. A pálmafákkal szegélyezett ezüstös Nilen megindulnak a hajók vitorlái, mint fehér hattyuknak kiterjesztett szárnyai; a hajók kerekei tova hangzó csobbanással fodrozzák az Abu-el-baraka (az áldás atyja) melléknével megtisztelt méltóságos Nilt. A mecsetek minarejairól mélabúsan hangzik tova az ezüst esőgettyű szavu müezzinnek imára hívó éneke: Allah ekber! Nagy az isten! Ezt a látványt szemlélni: egy jelentésű az imádkozással. A 2000 öl széles Nil folyó által alkotott Bulak nevű kikötő felett amphitheatraliter emelkedik a város a Mokattam hegy lejtőjén, s mint arany korona ragyog legmagasabb csúcsán a Mehemed Ali nevével nevezett négy minaréju dsámi (imaház). A folyó mentén haladva hajónk, elérjük azt a helyet, hol Farao leánya a gyékénykosárban kitett Mózesre akadt; a banánfák nagy levelei úgy befödik a partra épített nyaralókat, mintha zöld kendőbe volnának beburkolva. A folyóba benyúló ezüstpökre épített há-

A HAJNALI LÁTOGATÓ. — GYULAI LÁSZIÓ RAJZA.

zak játszadoznak bujósít a szőlőtökék ember deréknyí ágairól dúsan fakadott lombzataival. Tovább egy-két órai utazás után új kép tárul föl elénk a sárga homokkal borított pusztán, a piramisokban, melyek mint csodaszörnyek emelkednek föl a homokból szemünk előtt. Legszébb e tündéri város éjjel holdvilágnál, mely kísértetiesen derengő fénybe vonja a nagyszerű romokat, melyek ezredévek történetét varázsolják lelki szemünk elé.

A mily szép, elragadó a város képe, ép oly sajátos tarka vegyületű a népség, mely e várost lakja. A legutolsó európai divat szerint öltözött európai gavallér, meztelen gyermekét karjain tartó rongyos arab asszony, fényesen öltözött pasa nagyszámu kíséretével, félmeztelen kopt és mohammedán szerzetesek, fehér palástba burkolt beduinok, katonák, apácák és lefátyolozott mohammedán nők vegyese hullámanak egy csoportban és egymást legkevésbé sem bántul-

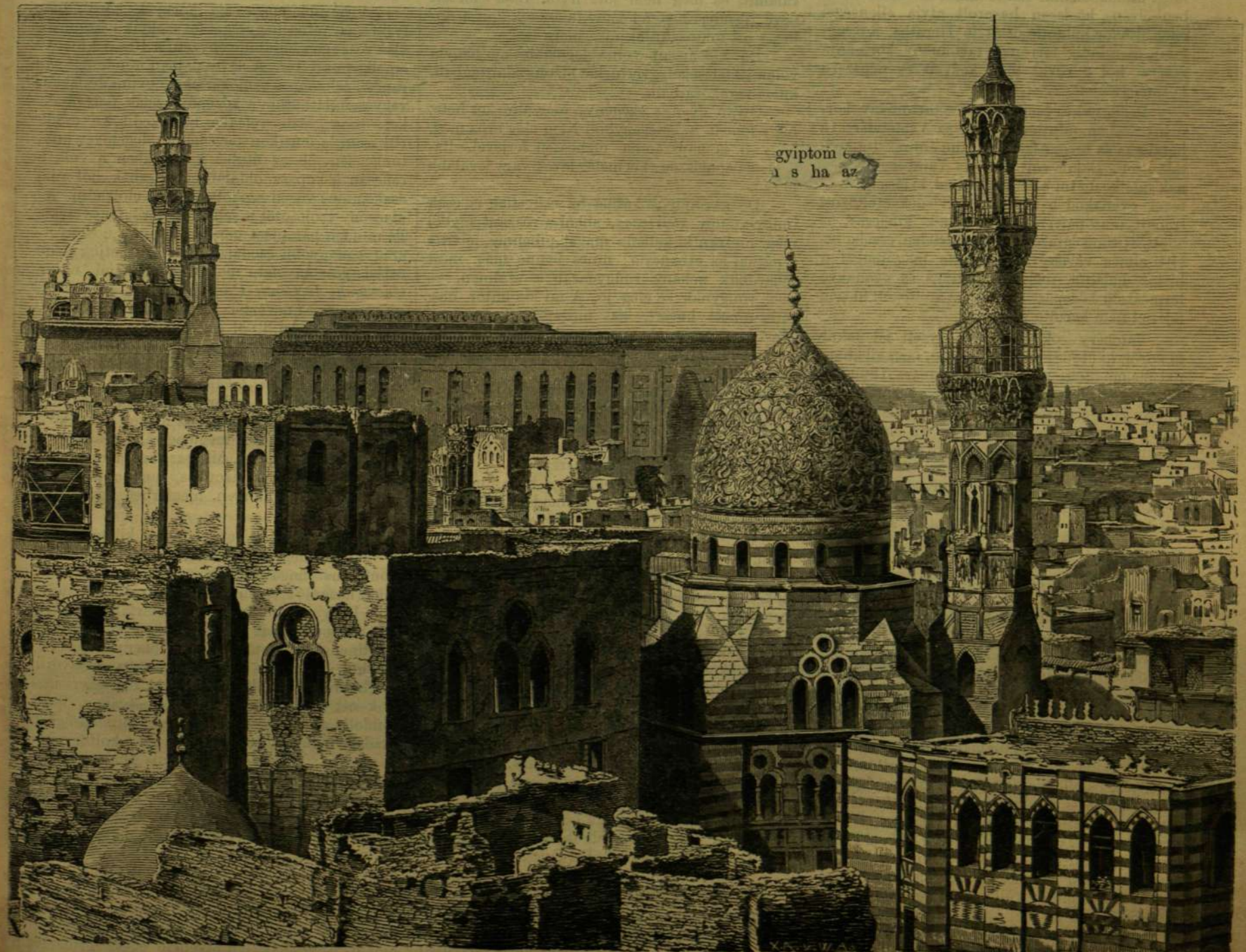
ISZMAIL PASA EGYIPTOMI ALKIRÁLY.

ják meg, sem nem feszélyezik. Ez keleten nem szokás; aztán meg mindennapi látvány és semmi újat sem nyújt a szemnek. Mit szóljunk a nyugtató életéről, a kereskedő világ zajáról, a szűk utcákban látható tolongásról és zűrzavarról? Ki tudná mindezt ily rövid keretben bemutatni?

Kairónak ma 450,000 lakosa van, kik közül 15 ezer kopt, 3000 görög, 10,000 más nemzetbeli keresztény, a többi mind arab eredetű mohammedán, a kevés számu törökök leszámitásával. Az arabok között jelentékeny számmal vannak a beduinok, kik állandóan nincsenek letelepedve, de számok körülbelül mindig egyenlő.

Vasut tartja fenn a közlekedést Alexandriával, gőzhajó a Földközi-tengerrel, melylyel e város élénk kereskedést folytat.

Kairo különösen tudományos intézeteiről, a khalifák sírjairól és bulaki nyomdájáról lett világhírűvé. Ez utóbbi a mohammedán világban a

KAIRO, EGYIPTOM FŐVÁROSA.

utzasarkai mindenikének e czélből fenálló jelző-oszlopon. Ez oszlopok tetején villany által világított óralapok álltak, melyek mutatóit a villanyerő azonnal a félkilenczre szöktette s ott megállította, mint a kitzött időn, jelül, hogy a polgároknak rögtön a városházához kell sietniök, mihelyt a villany-harangok figyelmeztető szavát meghallották. A villany harang egy negyedóránig folytást szólott s a villany-óra mutatta a félkilenczet.

A jeladástól kezdve alig telt el ötven perc, a polgárok közgyűlése a városházán volt. Sarrasin tudor ekkor már elfoglalta elnöki székét az emelvényen, körülvéve a polgári tanács összes tagjaitól. Hendon ezredes, a szószerk lepcsején, készen várta, hogy a szólásra felhívassék.

A gyűlekezet legnagyobb része tudta már, miről van szó. A polgári tanács tárgyalása, a városházánál működő telefon által gépileg leírva és sokszorosítva valamennyi lapnak megküldetett, melyek falragaszokban adtak hírt felőle a közönségnek.

A városházi terem óriási csarnok volt üvegterével, roppant függő lámpák gáznyelvei által világítva.

A tömeg álva, csendesen, zaj nélkül várta a közleményeket. Minden arc derült volt. Az egészség, józan és munkás élet, az önére érte nyugalmat árasztott el minden kebelben s felülmerte azt a harag féktelen kitérésben.

Mihelyt az elnök megnyomta a csengtyűt — pontban fél kilenczkor — mély csönd uralgott a sokaságon.

Az ezredes szószerkére lépett. Erőtlen és egyszerű nyelven, minden szóvirág s fölösleges kitérés nélkül, mint oly ember, a ki tudja mit akar s a dologgal, melyet elő akar adni, egészen tisztában van, Hendon ezredes elbeszélte, mily rögzött gyűlöletet táplál Schultze ur Franciaország ellen, s Sarrasin tudor és műve ellen, s mily rémletes készülődéseket tett — a „New-York Herald“ szerint — Frankváros és lakói megsemmisítésére. Aztán így folytatá:

— Önökön áll az eljárást választani, melyet legzélszeribbnek vélnék. Oly emberek, a kiknek szívében sem bátorság, sem hazafiság nem él, talán átengednék a tért a támadónak s félreállanának előle. De bizonyos vagyok abban, hogy ily kislekű tanács nem találja visszhangra polgártársaim körében. Oly emberek, kik fel tudták fogni az e város alapítói által kitűzött cél magasztosságát, elfogadták e minta-intézmény törvényeit, bizonyára csak az ész és szív emberei lehetnek. A haladás őszinte s határozott bajnokai, minden áron meg akarandják menteni e páratlan várost, melyet a tudomány és művészet az emberiség sorsának javítására emelt. Kötelességek azért, ha kell, életüket is áldozni az ügyért, a melyet képviselnek.

Óriási helyeslő zaj kísérte az ezredes beszédét.

Sarrasin tudor most kiemelve egy védelmi bizottság azonnali megalapításának a szükségét, mely minden sürgős intézkedésnek és pedig a hadi terveket illetőleg teljesen titokban, megtételére fel legyen hatalmazva, — az indítvány egyhangulag elfogadatot.

A tanács egy tagja öt millió

— GONDOLJA-E, EZREDES UR? ...

A BÉGUM ÖTSZÁZ MILLIÓJA.

dollár előleges hitel megszavazását indítványozta az első műveletekre; minden kéz fölemelkedett az indítvány elfogadására.

Tíz óra huszonöt perczkor a közgyűlés be volt fejezve s Frankváros lakosai — miután a teljhatalmu védelmi bizottságot megválasztották, már épen lakásainkra oszolni készültek, midőn egy váratlan jelenet feltörtözta.

A pár percz óta üresen álló szószerk egy különös arzu s meglepő külsejű ismeretlen lépett föl. Mintha csak a földből, varázslat által emelkedett volna ki. Erélyes arczvonásain rémületes izgatottság bélyege ilt, de tartása s föllépése nyugodt és határozott vala. Ruházata, testéhez tapadva s még azon mocskosan a nedves

Théo kisasszony mint illatszerező a szegediék javára rendezett párisi ünnepélyen.

iszaptól, homloka véresen — mutatta, hogy valami nagy veszélyből menekült.

Láttára mindenki megdöbbsent s önkénytelenül megállott. Parancsoló mozdulattal, melylyel a gyűlekezetet uralkodni látszák, — csöndet követelt. (Folytat. köv.)

A kedves fosztogató.

Egy bájos jelenséget mutatunk be olvasóinknak arról az ünnepélyről, melyet a szegedi árvizkárosultak fölségelésére a párisiak a nagy operában rendeztek.

Tudva van, hogy a nagy operaház termei, csarnokai, folyosói, sőt még lépcsői is mindenféle árúbódékkal voltak megrakva, a melyekben a világváros legkiválóbb szépei kínálgatták áruikat, szép szemekkel, mint szigonynyal, megragadván a férfiakat s el sem eresztvén őket, míg méregdrága pénzen ki nem váltották magokat e kedves fosztogatók bűbájos köréből.

Különösen a művészvilág ünnepelt tünderei, az előkelő színésznők vittek végbe rettenetes pusztítást a férfiak szíve táján: t. i. tárczáikban. S ezek között is a legkegyetlenebb volt egy illatszerező ellenállhatatlan tulajdonosnője, ki szagos üvegecskéket szegzett az arra járók mellének: „tárczádat vagy életedet“.

Bizonyosan nem egy akadott volna az áldozatok között, a ki mind a kettőt szívesen letette volna az igéző kis haramia lábaihoz, mert az nem volt más, mint Páris egyik legkiválóbb szépe, gyönyörű nővéssel s olyan arccsal, melyet a jótékonyág tudata sugárzó szépségüvé tett: Théo kisasszony, a párisi színésznők között a legelőkelőbbek egyike.

Ott uralkodott a pompás boritékokba rejtett finom szappanok, szagos kenőcsök, kristályüvegek festőleg rendezett halmai között oly szeretetreméltó ügyességgel tudott árulni, hogy egész divat lett tőle venni. Azt pedig tudjuk, hogy Párisban mit jelent ez a szó: divat.

No de pogány áratok is szabott! Egy gazdag, de kissé fősvény bankár kezébe vett egy illatszerező üvegesét s megszagotta. „Mi az ára?“ „Husz frank!“ — felel a kis parfümös leány. A bankár kifizeti s akarná zsebre tenni a kis flakont. „Őn téved, uram — mondja mosolyogva a gonosz — csak *szagolni* husz frank; ha el akarja vinni, akkor száz.“

Mit volt mit tennie, ki kellett szurni a száz frankot is a már lefizetett huszon felül, melyet hogy az ügyes kereskedő vissza nem ad, az igazi gavallér meg vissza nem vesz: csak természetes.

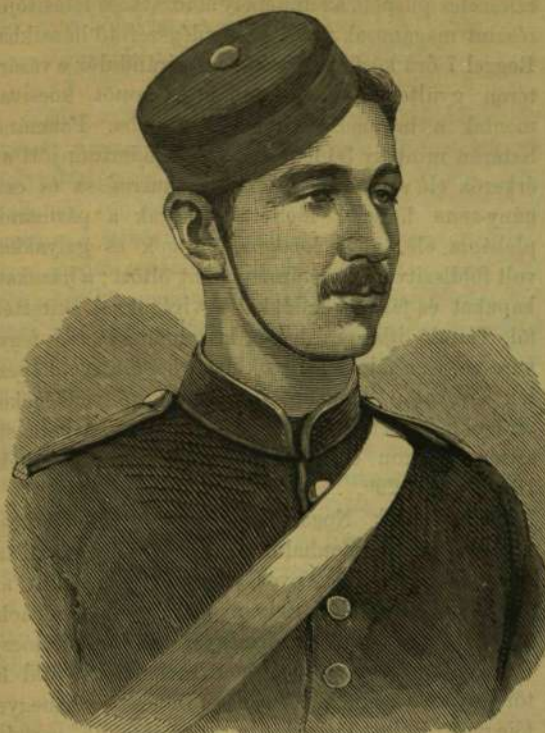
Igy történt aztán, hogy Théo kisasszony, mikor bódéját végképp kipusztította a vevőkkel s bezárta a boltot: az aprópénzes fiókban kerék 5000 frankot talált.

Egyveleg.

Még egy elajándékozott egyiptomi obelisz. Az egyiptomi khediv értesítette az amerikai kormányt, hogy szándéka az Alexandriában levő egyiptomi obeliszket New-York városának ajánlani. Ez utóbbi város tehát a szállítási költségek fedezésére megtette a kellő lépéseket, és az obelisz átállítására rövid idő alatt fog megtörténni, ha ugyan a khediv privát bajai ez ajándékra is ki nem terjednek.

Lepke-felhő. Svájcban, a rajnai kerületben végtelen sokaságu lepke repült át a múlt napokban, úgy hogy felleget formálva, a napot elborították. A lakosság mindenütt összegyűlt bámulni a ritka tüneményt.

Az angol főváros mértékleteségi egyesületéből harmincz küldött Manning bibornok vezetése alatt megkezdte az angol belügyminiszter, hogy Londonnak tiszta s gazdaság forrásu vízzel ellátásáról gondoskodják. Valóban e tekintetben a régi Róma romjai még mai nap is több kényelmet nyújtanak a közönségnek, mint a modern nagy városok.

NAPOLEON JENŐ HERCEG, a woolwichi katonai intézet egyenruhájában.

Napoleon herceg.

A napoleoni legendának újra egy szomorú szakaszához értünk, mely annál megindítóbb, mivel hőse sokkal kevesebb időt ért meg, sokkal szerényebb szerepet vitt, semhogy magára vonhatta volna akárkinek is a gyűlöletét s mivel merész vágyak, nagy remények szállnak vele sirba; vágyak és remények, melyeket azok költöttek hozzá, kiknek az ő neve program, zászló vala.

Az ifju Napoleon szomorú vége még azokat is megindította, kiknek a Napoleon névhez kötött eszmék diadala gyűlöletes. S a francia köztársaság nagylelkűségének, fenkölt érületének adja újabb tanujelét, ha nem tör ki örömrivajban annak veszte fölött, kitől legtöbb oka volt félténi lételet, hanem a szánalom, sőt részvét szavával kíséri sirjába, mint oly ellenségét, kitől rettegni még életében se látta okát, bizonylétében.

Az ifju herceg halála visszaidézi a multakat, melyekből a történelem beszél. S azt mondja, hogy 1856. márczius 16-ika nagy izgatottságnak s csapongó örömmek a napja volt Páris fölött. Három éve mult volt, hogy a császár megházasodott, nöl vevén egy ifju spanyol leányt, kiknek anyja, Montijo grófnő, nem adott egyéb hozományt, mint nagy szépséget és nagy ravagyást. A császárnénál nagyon szerencsétlen volt a „première grossesse“, az első remény: attól tartottak, hogy a második sem út ki jobban. De az aggodalom alaptalanak bizonyult, s reggeli 1/4 4 órakor megszületett a francia császári trón örököse: Napoleon Eugen Louis Jean József herceg.

Dupont Leon, egy rajongó bonapartista, a császári herceg huszadik születési napján, melyet az imperialisták „nagy nap“-nak neveztek, könyvet adott ki az ifju herceg gyermekéveiről, tele érdekes adatokkal.

Ama márcziusi reggelen, beszél a szerző, a császár roppant izgatottan, aggodalmaktól gyötörve várta az eredményt a császárné szobájában. Ez órák kellett eldöntenie, vajjon állandó dynasztiát alapított-e avagy csak mint tűnő árnyék iltt vala nagybátyja trónusán. Egyszerre egy férfi közeledett feléje, kinek sötétbarna arczbőre s eles vonásai azonnal elárulták korszakai származását. Abbatucci volt, a pecsétőr, kinek e pillanatban a kellemes földat jutott, bejelenteni a császárnak, hogy a császárné ep e pillanatban hozott a világra egy egészséges herceget. Azonnal tudára adatott Párisnak és a világnak az örvendetes esemény. Az invalidusok ágyai megdördültek. Mint annak idején a római királyok születésénél, úgy itt is előre ki volt hirdette, hogy 101 ágyulóvs fogja jelenteni, ha herceg, és 21, ha hercegnő születik. Az első lövések egész Páris lábra keltették s a lakosság feszülten olvasta a dördületeket. Mihelyt a jelentőségteles huszonkettedik lövés is elhangzott, a tömeg közönlött az utcákra, éltetve a császárt

s az új szülöttet. Franciaország annálisaiban kevés oly nap van följegyezve, melyen oly kicsapongó lett volna az öröm, mint 1856. márczius 16-ikán. A császár maga oly fontosnak látta az eseményt, hogy nemcsak valamennyi departement-val táviratilag tudatta, hanem még azzal a hadsereggel is, mely ekkor az angolok, szárdniak és törökök oldalán Szebasztopol alatt táborozott. Ott akkor épen fegyverszünet volt s ekkor történt az az emlékezetes eset, hogy az oroszok, nem tudván magoknak megmagyarázni a szövetségesek táborában mennyidörgő ágyuzást, vizsogozták a lövöldözést s a saját ágyuikkal is részt vettek az ezernyi éretorok földrengető hangversenyében.

A fr. neziák akkor, a Napoleondák szerencsésillagának delelő pontján, mind oly politikai eseménynek tekintették a herceg születését, melynek jelentősége mással össze sem hasonlítható. Az ellenszenv, elégtelenség lecsillapult, az ellenzéki szellem hátravonult. Megkezdődött az „ezeréves birodalom“. A röpké szó, hogy „a császárság a béke“, valóslánál indult. A mult jórészt el lön feledve, s a jövőt tündéri színekkel festette ki magának kiki. Egész Franciaország kibekültnek látszott az államcsiny emberével. Nem jellehetett meg az utcán, hogy ezer meg ezer ember ne tolongott volna lovához, hintájához s eljenzéssel ne kísérte volna utjában a Champs-Élisée-n vagy a Bois de Boulogne-on.

A kis herceget születése után három hónapra, jun. 15-ikén keresztelték meg a Notre Dame-ban. Ez egyike volt a legnagyobb szerű látványoknak, melyeket valaha a civilizált világ megért. A mit a császári udvar fényben és pompában előállíthatott, az mind ki lön tárva ez alkalommal s a szertartásnak fénypontja volt az, midőn a császár, szokott lethargiájából fölocsudva, karjára vette a polyas gyermeket, fölkel s büszkén mutatta meg a fényes társaságnak s a harmincz infulás bibornoknak, kik a pápa személyesítőjének, Patrizzi bibornoknak alkották impozans assisztenciáját.

Féléves korában a herceg nagy ünneplésséggel soroztatott be az első gránátos ezredbe, mely akkor Alma, Inkerman és a Malakoff-torony mellett vívott diadalai folytán rajongó bálványozás tárgya volt. S mikor a herceg már annyira nőtt, hogy a maga lábán megállhatott, a nagy közönség nem csekély örömmel megjelent gránátos-egyenruhájában. A lelkesedés meg alig ismert határt, midőn a császár csapatszemlék alkalmával fölveve lovára s maga elé ültette a nyeregbe, úgy léptetett el végig vele a csapatok előtt.

Igy nevedkedett a kis herceg legkisebb gyermekkorától katonai szellemben. Kis játszótársai is, a kis Conneau, fia a nagyevő orvosnak, ki a császári családnak szerencsétlenségében is hibe maradt s Chislehurstbe is elkísérte a császárnét; Fleury tábornoknak, akkori főlovászmesternek, ugyszintén Espinasse tábornoknak kis fiacská is mind katonák voltak, — ama két első gránátos, ez utóbbi zuáv. A kis herceg aztán, mikor már cseperedni kezdett, gyakran adott lakomát kis bajtársainak, a mikor is mindig a „hadsereg“ egészségére kocintottak. Majd szemléket tartott az „enfants de guerre“ liliputi vítezei fölött.

E katonási időből egy adoma is fönnmaradt. Midőn a császár káplárnak nevezte ki a kis herceget, néhány párisi lap azt a hírt közle, hogy valami inszubordinációt követett el, a miért degradálták. E „becsületsértő“ közlemény nagyon bántotta a herceget s midőn a fontainebleaui erdőben egy ismerős tisztel találkozott, így szólította meg: „Olvassa ön a lapokat, uram? Azt írják, vétettem az atyám iránti tisztelet ellen s ezért a császár degradált. Ez igen rut dolog a hírlapoktól, s annál rutab, mert nem is igaz. Én mindenek fölött szeretem szüleimet. Mindig engedelmeskedtem nekik, bármit parancsoltak is. Azon vagyok, hogy mindent megtegyek, a mi nekik kellemes, s faj nekem, hogy a lapok oly igazságtalanok tudnak lenni valakivel, a ki még senkinek rosszat nem okozott. Ugy-e bár, uram, ön el fogja mondani bajtársainak, hogy a mit a lapok fölleltem irtak, gyalázatos rágalom?“

Ekkor még alig volt tizenkét éves.

Igy teltek napjai, míg elérkezett az idő, midőn St.-Cloud szép kertjeit s a Tuillériák fényes termeit el kellett hagynia, hogy császári atyjával a „nagy hadsereghöz“ csatlakozzék, mely a tömeg „a Berlin“ kiáltásaitól kísértetve, kiindult Párisból, hogy eljusson — Szedániig. Néhány nap mulva a császár megsérignyözé Párisba, hogy a herceg Saarbrückennél kiállotta a

tűzkeresztséget, s öreg katonáknak szeme könybe lábbadt, mikor a herceget oly bátoran, a névre, melyet visel, oly méltónak látták. Sok élezet csináltak ez alkalomra, de igaztalanul. A veszély talán nem volt a legkomolyabb, de azért mindent inkább megérdemel, mint gúnyt, az olyan tizenéves gyermek, a ki puskagolyókat lát furdóni a földre pár lépésnyire maga előtt, s ott röpködnek a gránátok a feje fölött és ő még a szemével sem hunyorít.

A császári herceg meg lön kimelve attól, hogy atya s hazája szerencsétlenségének tanuja legyen. A császár csakhamar a saarbrückeni nap után elvált tőle s elküldte Mezièresbe, majd Avesnesbe és Maubeugeba, hol Duparré őrnagy szájából értesült a szedáni hírről. „Foglya vagyok a porosz királynak. Küldje a herceget Angliába. Napoleon“. Ezt a sürgönyt kézbesíték a herceg nevelőjének. Néhány óra mulva a herceg utban volt Belgium felé s ugyanakkor volt atya, már mint fogoly, Verviersben, utban Wilhelmshöhe felé, nem is sejtve, hogy csak néhány mérföld választja el a fiától.

A császári család Anglia földén, Chislehurstban találkozott ismét. Mi más viszonyok közt, mint a minőket Párisban megszoktak! A család megadással viselte sorsát, de egyik tagja sem annyira, mint az ifju herceg. Alig találkozott anyjával a kert kastélyban, midőn oly komoly eltökéléssel, mely jelleme egyik sajtáságának látszott, látott neki tanulmányainak. Nevelője Filon volt, mig Frossard tábornok a főfelügyeletet vezette a herceg összes tanulmányai fölött. A matematika és német nyelv legjobb tanárait hitták meg hozzá Londonból, s napjai folytonos tanulás közt teltek el. Midőn azonban a császár Wilhelmshöheből Chislehurstba jött, véget vetett a herceg magántanulásának s beadta a „Ring's College“-be, egy nyilvános gimnáziumba, hogy, mint mondá, „a leendő császár, mint bárki fia, a nép fiai közt nevedjek“.

A herceg értelmi tekintetben sokkal tehetségesebb volt, mint a vele egykorú ifjak legtöbbje. Később Woolwichban tanult, mely katonai iskolának egyenruhájában mutatjuk be ez alkalommal; s a gunyolódó lapok azt irták, hogy ott igen visszás helyzete volt társai közt, midzen vizsgáját rosszul állta meg stb. Ez nem igaz! Napoleon herceg jeles tanuló volt s képzettségének fényes bizonyítékait adá. Gyűlölte a fölületes tudást s mig idősebbek között nyugodt, tartózkodó, gondolkodó volt s keveset beszélt és csak akkor, ha kérdést tett vagy fölvilágosítást kért: saját kortársai között egyike volt a legvidámabbaknak, legelevenebbeknek.

Testileg a herceg szépen fejlett, igen erős volt s kitünően vívott és lovagolt. Mint atya, ő is rendíthetetlenül bizott a Napoleondák csillagában s nem kételkedett benne, hogy dynasztiája újra visszaállíttatik.

Ki gondolta volna csak pár hét előtt is, hogy ez erős hitét, merész reményeit a zuluk assegaiai teszik semmivé? ..

Mi indíthatta a szegény herceget arra, hogy egy ily veszélyes kalandba rohanjon? E kérdésről politikai hetilapjaink melleklapja, a „Világkrónika“, mely Napoleon Jenő gyermekkorai arczképét közli, következőleg elmellekik:

Ha csak igen közönséges mérve jutott volna neki a józan észből, kitalálhatta, és ha ki nem találta magától, környezetét megcsughatta neki, hogy a zulu hadjárat, mint általában minden vad nép elleni háboruszkodás, szinte egyenlő az ugnyezett Rüberkommandóval, melynek az a sajátsága, hogy noha kevés, szinte semmi dicsőséget nem, de veszélyt sokkal többet terem, mint a művelt nagy nemzetek elleni háboruk.

Népjogot nem ismerő vademberek ellen harcolni veszélyesebb, mint a fenevadak elleni vadászat, és a mellett sportnak, szenvedélynek sokkal iztelenebb.

Veszélyesebb, mert ha elhibázta, szintegy fölkonozolja őt mint a tigris vagy oroszlán, holott ő a mivelt ember, nem tehet az emberrel hasonlót, mint a vadállattal.

Európai katonára egy ily hadjárat oly szomorú kényyszerűség, személyére nézve oly hálátlan, mint a rendőrség a korcsmai verekedők ellen.

Ha tehát az ifju császári herceg mégis e kalandot vállasztotta, föltehető, hogy azt csak a kétségbeesés, a türeltelenség izgatottságából származott elhamarkodásból cselekedhette.

Bántotta Szedan emléke; sértették a kosarak.

Ráth Mór kiadásai,

Budapest Haas-palota.

1879. Évi Országgyűlési Törvények, számos fontos törvénnyel, nevezetesen az Erdő, Rendőri, Katonabeszállásolási stb. törvényekkel. 8 r. nagy betűs kiadás. Előfiz. ára a füzeteknek postai küldésével 3 frt. Díszes zsebk. szinte úgy 3 frt. Olcsó kiadás szinte úgy, 2 frt 40 kr.

1879. Évi Rendeletek Gyűjteménye. Előfizetési ára a füzetek bérmentes küldésével 3 frt 60 kr.

Külön kiadásokban kaphatók:

Az új Erdőtörvény. 8 r. nagyb. kiadás. Díszes zsebk. mindegyik postai bér. küldéssel 50 kr.

Uj Magyar Büntető törvénykönyv a kihágásokról 8 r. nagyb. kiadás. Díszes zsebk. Mindegyik bér. küldéssel 50 kr.

Uj törvény a közös hadsereg és a honvédség beszállásáról és a beszállás terhének arányosabb megosztása céljából a megyék által kivethető pótdadóról. Bér. küldéssel 50 kr.

Uj törvény a visszat. társulatokról szóló 1871. T. módosítása és kiegészítéséről. A Tiszta és mellékfolyói mentében alakult visszat. társulások és ármentes társulatoknak adandó előlegekről. Bér. küldéssel 50 kr.

Minden 8 példányra bármely törvényből egy ingyen példány adatik. Az összes 1867—1879. Törv. és Rendeletekről kimerítő árjegyzékek ingyen adtnak.

RÁTH MÓRNAK már 22 év óta fennálló első rangú könyvkereskedése mindennemű szives megrendeléseket a legnagyobb pontossággal és figyelemmel teljesít.

Nagyobb megrendelések részlet-fizetésekre is teljesítettnek. 5395

Glyceirn-Crème

a legjobb bőr- és arczisztító-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szepöl, napfényt, folt, bőrhaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesítése a legártatlanabb szerekeknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalági frissességét is tartják fenn. A folyékony glyceirn-crème elter az eddig közönségesen használt glyceirn-olajokatól, melyek a glyceirn-en kívül semminemű hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt 20 kr.

Legfinomabb glyceirn-szappan

glyceirn és illatos növényekből, különösen tisztítja, élénkíti a bőrt, általában a finom piperezappan minden kívánt előnyével bír. Ára 35 kr.

Párisi hölgy-por (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngyösebb fehér színt adja, és arctansággal mellette mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknek, úgy férfiaknál is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 kr., tollal 1 frt.

Kézmosó-por

mandulaszappan és spermacébtől készített, a legártatlanabb arcz- és kézbortisztító szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kantsuk-tyükszemgyűrűk és essentia.

Ára 60 kr. Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, Budapesten, király-utca 12. szám. 5385

A Franklin-Társulat újabb kiadványai a serdülő leányok számára.

- Cox György. A mythologia kiskönyve. Ford. és a finn mythológiával bővítette dr. Simonyi Zeigmond. Angol vászonba kötve 2 frt.
- Görög regék. Fordította Komáromy Lajos. Vászonba kötve 2 frt 80 kr.
- Helmi Clementina. Fatri Kata. Olvasmány fiatal leányok számára. Magyarított Emilia. Kötve 1 frt 20 kr.
- Jókai Mór. A magyar nemzet története. Regényes rajzokban. XV Geiger-féle kép., 3-ik kiadás 2 frt. Vászonba kötve 3 frt.
- Kron Klára. Az élet iskolájában. Elbeszélés levelekben. Ford. Kosma-Gesztesy Etelka. Vászonba kötve 1 frt 50 kr.
- Schatter Gyula. Nélkülözhetetlen ismeretek könyve leányok számára. Az ötödik német kiadás szerint, a hazai viszonyokhoz alkalmazottan átdolgozta Toldy László. 1 kötet: Földrajz. 1 frt. 2 kötet: Világtörténelem. Hirtogotan. 1 frt. 3 kötet: Természettan. Embertan. Természet-tan. 1 frt. 4 kötet: Számítan. Német nyelv. Irodalom. Műtörténet. 1 frt. A négy kötet egy csinos vászonkötésben 5 frt.
- Toldy László dr. Magyar szent Erzsébet élete. Képekkel. 80 kr. Kötve 1 frt. Diszkiadás kötve 5 frt.
- Vachott Sándorné. A magyar nemzet története röviden előadva, olvasmányul a tanodai használatra fiatal leánykák számára 1 frt.
- Wildermuth Ottilia. Regék és elbeszélések az ifjúság számára. Négy képpel. Második kiadás. Kötve 2 frt.
- Wehl Stefanie. Regék. Második bővített kiadás. Képekkel. Kemény kötésben 3 frt.

Az életnek megtartva.

Hoff János, majdnem valamennyi európai uralkodó udv. szállítójának, cs. k. udv. malátakivonat-gyáranak, Bécs, Graben, Bräunerstrasse 8.

Miután malátakészítményei időleges köhögésemnél jelen-tékeny enyhülést szereztek, tisztelettel kérem, hogy még 4 zacskó malátá-mellécsukorkát postá-utánvét mellett küldeni sziveskedjék.

Besztercebánya, 1878. évi márczius 29. Halley D.

Milliónál több ember a Hoff-féle malátagyártmányok élvezése folytán meggyógyult;

köszönő irataik egy irattárban vannak letéve; számos udvari szállítói kinevezés mutatja a fejedelmek tetszését és kitüntető érme a tudomány hangadó ítéletét; 51 ily kitüntetés bizonyítja a HOFF-féle malátá-gyártmányok előnyét a hason fajú készítmények fölött; ép úgy az üzlet fennállása, mely 1847-ben, több mint 30 évvel ezelőtt, alapított.

Hoff János fiókja: Budapest, zsbárus-utca 7. szám, a főpostával szemben.

Kapható Török József gyógyszer-térképében Budapesten.

Hazánk és a nagy világ életének hű tükré

VASÁRNAPI UJSÁG

szépirodalmi és ismeretterjesztő hetilap

hasábjain mint negyedszázad óta mindig, úgy ezután is a legjelesebb írók működnek közre; a fölmerülő személyi és tárgyi nevezetességeket alaposan magyarázótt képekben, az érdekes eseményeket hirtovábbán lehető leggyor-sabban és semmi ki nem feledeve közli; beltartalom, külsín, mennyiségre nézve a világ legelterjedtebb hasonló vállalataival versenyez; bekötte 4—500 művészi kivitelű képpel díszített több mint száz nagy ivnyi terjedelemben meg-megújuló érdekl. olvasmány; nem muló sőt növekedő értékű darabja minden házi könyvtárnak.

A „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatala

(Budapest, egyetem-utca 4. sz.)

előfizetéseket folyvást elfogad a következő feltételek mellett:

A „Vasárnapi Ujság”	évesre	frt 2.—
A „Vasárnapi Ujság” a „Világkrónika”-val	évesre	frt 2.50
A „Vasárnapi Ujság” és „Politikai Ujdonságok”	évesre	frt 3.—
A „Vasárnapi Ujság” és „Politikai Ujdonságok” a „Világkrónika”-val	évesre	frt 3.50

Honi és világesemények heti sommája a kül- és belpolitika elfogulatlan magyarázója sem pártoktól, sem kormányhatalomtól nem „befolyásolt”

teljesen független politikai lap

Politikai Ujdonságok,

melyben az olvasó egybefoglalva, mindent megtalál, a mi itthon és az öt föld-részen figyelemre méltó történik, a melyek, kivált oly vidéken, hol a hiányos postajárás a napi értesülést különben is megnehezíti, a napilapokat is lehetőleg pótolja.

A „Politikai Ujdonságok” kiadóhivatala

(Budapest, egyetem-utca 4. sz.)

előfizetéseket folyvást elfogad a következő feltételek mellett:

A „Politikai Ujdonságok” évnegyedre	frt 1.50
A „Vasárnapi Ujság” és „Politikai Ujdonságok” együtt évnegyedre	frt 3.—

A „Politikai Ujdonságok” melléklapja

„VILÁGKRÓNIKA”

czimű

képes heti közlöny,

mely mint politikai közleményeink kiegészítője, a hazai és külföldi általánosabb érdekl. eseményeket, az azokban kiváló szereplő személyiségeket népszerű nyelven irt magyarázatokkal kísért képekben mutatja be az olvasónak és részletesebben is ismerteti. Földadata a kor történetének és izlésének színvonalán tartani a nagy közönséget. Ehhez képest közöl tájékoztató cikkeket, elbeszéléseket, utirajzokat, nép- és tájismertetőket, szemléltető jelentéseket a hazai és külföldi közérdekl. mozzanatokról, találmányokról, fölfedezésekről, szóval mindazon nevezetesebb jelenségekről, melyek akár a politikai, akár a mivelődés-történet terén, akár az emberi társadalom életének más ágazataiban fölmerülnek, ugy-szintén mulattató próbák közleményeket, közhasznú tudnivalókat stb.

A „Politikai Ujdonságok” a „Világkrónika”-val	évesre	frt 2.—
A „Vasárnapi Ujság” és „Politikai Ujdonságok” a „Világkrónika”-val	évesre	frt 3.50

A kevésbé tehetős osztály olcsóbb vasárnapi ujsága és politikai hírlapja a

Képes Néplap

a legolcsóbb és legelterjedtebb néplap a hazában

ismeretterjesztő részében korszerű, mulattató tanulságos olvasmányt nyújt, a nevezetes hazai és külföldi fejleményeket képes magyarázatokkal kíséri; „Politikai Híradó” czimű rovatában a bel- és külföldi politikai eseményeket velős rövidséggel előadja, pártatlan elfogulatlan igazságszeretettel, s mindenkor teljesen független meggyőződéssel értelmezi.

Felívre postán házhoz küldve csak egy forint.

Bekötte szintén maradandó becsü olvasmány, melynek olcsósága, tekintve ötvenkét ivnyi képes tartalmát s terjedelmét, pártatlan a népkönyvtár-irodalomban.

A „Képes Néplap” a „Világkrónikával” együtt felívre 2 frt évnegyedre 1 frt

Előfizethetni postán a Képes Néplap kiadóhivatalához Budapest, egyetem-utca 4-ik sz. czimzett postautalvánnyal, mely 5 krajczárért minden postahivatalnál készen kapható.

A t. cz. gyűjtőknek egyszerre beküldött 10 előfizetői után egy ingyenpéldánnyal szolgálunk.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: egész évre — 12 frt, félre — 6 frt; Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre — 8 frt, félre — 4 frt; Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre — 6 frt, félre — 3 frt.

27-dik szám. 1879.

BUDAPEST, JULIUS 6.

XXVI. évfolyam.

MIKES KELEMEN ARCZKÉPE.

A TÖRÖKORSZÁGI LEVELEK megjelenésétől (1794) hatvan egész év folyt el, míg a magyar irodalom férfainak figyelme Mikes Kelemenre fordult, hogy fölismerjék az emberben és íróban s becsülni tudják azt a szép lelket, melynek e művéből kisugárzó szellemkincsei íróját irodalmunk kiválóan nemes alakjai sorába emelik.

Erdélyi Jánosé az érdem, hogy felkeltette közöttünk emlékezetét a „rodostói bujdosók” utolsójának, adván róla 1854-ben egy vonzó irodalmi arczképet, mintegy jeladást arra, hogy eljött az idő, mikor a többet érdemlőnek koporsójáról a feledékenység pora letöröltessek.

A szó adva volt, de a mozgalom megindulása még évekig váratott magára. Azért-e, mintha az akkori idők nem voltak volna kedvezők egy oly férfi emlékezetének megújítására, a ki már csak nevének fölemlítése által is oly események reminiscenciáit támaszthatá fel, melyek fölött még mindig ott „borongott titkon”, fájdalommal a nemzeti „geniusz”? vagy talán azért, mert az újabb kor, melynek kezében nem forogtak többé a Mikes „Levelei”, nem ismerte őt már s épen ezért nem is vágyódhatott utána? elhatározni nem tudom.

Nem kisebb fényű férfinak kellett végre is felfogni a szót s a sort megnyitni, mint Toldy Ferencz, s egy oly emlékszerű művel, a melyet ő adott, hogy az olvasó s írói világ érdeklődése leköttessek ahhoz a képhez, a miképen ő Mikest a róla adott életrajzban lefestette. 1862-re t. i., mely év Mikes halálának százados évfordulója volt, Toldy új kiadást rendezett a „Törökországi Levelek”-ből, s megpótolva az író „Életrajza”-val, fölvette azokat a „Magyar Nemzet Classicus Írói”-nak művei közé s kiadta 1861-ben.

Az életrajz, ritka szeretettel, a legkisebb vonásokra is kiterjedő gondossággal dolgozva, nagy figyelmet költött, mely hatást tett; s én nem kételkedem állítani, hogy ez a mű lett esz-közlője annak, hogy az irodalomtörténettel foglalkozókon kívül mások által addig alig ismert név tulajdonosa azonnal meghódította magának a közönséget. Élénk biznysága ennek az, hogy ettől fogva mind sürűbben látjuk íróinkat Mikesnek majd művével, majd személyiségével foglal-kozni. Szilágyi Sándor (1863), Bodnár Zsigmond (1871), Baráth Ferencz (1874), Thaly Kálmán (1874) egymásután közlöttek részint történelmi adatokat róla, részint elmékedéseket irodalmi

érdemei, sajtáságai felett, melyek mind arra voltak irányozva, hogy még tisztultabb világitásba helyezzek a sorsánál fogva is immár rokonszen-vessé vált férfit. S e sürű velefoglalkozásnak köszönhetjük azt a szép eredményt, hogy ma már úgy az aesthetikus, mint a nyelvész és történetíró egész „Mikes-irodalom”-mal rendelkez-hetik, hozván a fenn közlött sor folytatásaul minden következő év legalább egy-egy író (mint Pulszky Ferencz (1874), P. Szathmáry Károly (1875), Szilágyi István (1876), Abafi Lajos (1877), kik mind újabb s nevezetes fejtegeté-sekkel járultak Mikes irodalmi működésének ismertetéséhez.

Nagy oka volt a közérdeklődés e fokozódá-sának az a körülmény, hogy szerencsés véletlen

1874-ben egész sorozatát hozta napvilágra Mik-es munkálatainak, melyek arról tanuskodnak, hogy az a negyvenöt év, melyet Mikes török-országi számkivettségében eltöltött, nem gyü-mölcstelenül múlt el rá nézve, de sőt nevezetes és számos műveknek vált megalkotó eszközévé, melyek még több s érdekes oldalról mutatják fel egy az embert, mint az író, s egyiránti tisz-teletünket érdemlően mind a kettőt. Mikes szel-lemi gazdagsága, úgy látszik, még csak ezután fog előttünk egész terjedelmében nyilatkozni, mikor majd művei, ha nem is mind, de legalább azok, a melyek még ma is érdekl. birhatnak, irodalmunk közkinccsivé tétetnek.

E gond, ez érdeklődés következtében tizen-nyolcz kötetre megy ma már azon művek száma,

MIKES KELEMEN (1711.)